

Provincie Noord-Brabant
t.a.v. PS van Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

statengriffie@brabant.nl

Putten, 13 augustus 2026
Kenmerk: B4589

Betreft: PS vergadering 14 augustus 2026 09.30 uur
inspreeknotitie/bron, zienswijze over voorgenomen besluiten in relatie tot adviezen over
natuurdoelanalyses Groote Peel, Deurnse Peel, Mariapeel en Kampina gebieden.

Geachte Staten, heer, mevrouw,

De NMV maakt zich samen met vele agrarische organisaties zoals Agractie, DDB, EMK, FDF, NVP, SSC en Vee en Logistiek die spreken in Den Bosch en grote zorgen hebben over de gevolgen van het natuur- water- en stikstofbeleid en de stikstof Kamerbrief van 26 juni jl. voor alle boeren en inwoners.

De Kamerbrief:

1. Zorgt er niet voor dat de vergunningen nu wel afgegeven kunnen worden.
2. Zorgt met onhaalbare en tegenstrijdige doelen voor hele grote onzekerheid voor alle gangbare en biologische agrarische bedrijven.
3. Kan er voor zorgen dat de veestapel meer dan gehalveerd wordt.
4. Geeft evenmin ruimte aan akkerbouw die voeding uit mest, water en biologische en reguliere gewasbescherming nodig heeft.
5. Gaat niet voor veiligheid zorgen als lokale voedselproductie nauwelijks mogelijk blijft.
6. Het minderheidskabinet poogt het platteland dat steeds vaker lokaal bestuurd wordt buiten spel te zetten door onredelijke buitenproportionele maatregelen over heel Nederland uit te rollen.
7. De maatregelen hebben geen wettelijke grondslag en zorgen er niet voor dat natuurdoelen aanzienlijk verbeteren.
8. Het minderheidskabinet verliest in de peilingen draagvlak van 66 naar 47 zetels.¹

GS die een kopie ontvangt van dit schrijven zal in de PS vergadering het voornemen verdedigen vergunningen in te trekken van vijf pluimveehouders rondom Natura 2000 gebieden. Het gaat over o.a. de Groote Peel, Deurnse Peel, Mariapeel en Kampina gebieden.² Dit gebeurt op verzoek van MOB en zonder einduitspraak.

Uit de adviezen door de ecologische autoriteit (EA) over natuurdoelanalyses (NDA) is het volgende op te maken.

¹ <https://www.maurice.nl/2026/08/02/regeringscoalitie-nog-maar-47-zetels-over-van-de-66/>

² <https://noordbrabant.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/e04bb942-4df8-4c15-af33-7003fd797282>

Er is na decennia Vogel- en Habitatrichtlijn een groot gebrek aan langjarige kennis over (grond) water, bodem en de staat van de natuur in deze Natura 2000 gebieden.

1. De waterkwaliteit is in deze gebieden niet geschikt voor de gewenste natuurdoelen omdat de overdaad aan ganzen bijvoorbeeld niet beheerd worden.
2. Uit de adviezen van de EA blijkt dat de natuurdoelen zoals hoogveen niet behouden en ontwikkeld kunnen worden door o.a. gebrek aan de goede samenstelling van de waterkwaliteit.
3. Er blijkt niet dat er effectief en gepland beheer is uitgevoerd.
4. Er is een beperkt inzicht over de herkomst van de stikstofbelasting.
5. Stikstof wordt berekend met een zeer onnauwkeurig model Aeries.
6. Analyses over de meetgegevens vanaf 2005 door het Meetnet Ammoniak in Natuurgebieden (MAN) ontbreken.
7. De effecten van experimenten zijn officieel niet geregistreerd.
8. Het ontbreekt aan inzicht over het effect van de verschillende maatregelen.
9. Veel eindconclusies zijn negatief vanwege een gebrek aan gegevens.

Door het gebrek aan kennis wordt uit voorzorg in de NDA adviezen een verslechtering van de natuur verondersteld.³

Wat komt niet voldoende aan de orde:

1. Uit WUR onderzoek blijkt dat beheer van de natuur onvoldoende is voor natuurdoelen.
2. Volgens WUR onderzoek blijkt dat met het wegnemen van stikstof wordt geen snelle effectieve verbetering van natuur verwacht.⁴
3. Voor de hierboven genoemde natuurgebieden geldt dat het water afkomstig is uit België waar het nog voldoet aan de Europese eisen, terwijl het in Nederland niet meer het geval is.
4. Het water is niet geschikt voor behoud van hoogveen.
5. Het ontbreekt aan een goede onderbouwing over de bufferzones Groote Peel volgens het bijgevoegde artikel.⁵ Er was bijvoorbeeld geen aandacht in de NDA adviezen over bekende grote onttrekkingen door industrie en drinkwater.
6. Volgens de NDA zijn enkele lekken in de Groote Peel gedicht waardoor de waterstand wat hoger blijft. Er is in de adviezen geen aandacht voor de aanpak van de resterende lekken die benoemd zijn als knelpunt en kennisleemte in de NDA. Zijn de diepere bodemlagen wel in staat zijn om water vast te houden?
7. Het ontbreekt bij klimaatveranderingen aan knelpunt NDA aanpak natuurbranden. Maatregelen hoe natuurgebieden beter ingericht en beschermd kunnen worden tegen natuurbranden voor de bescherming van natuur en omwonenden ontbreken.⁶
8. Uit metingen blijkt dat veel minder vee zoals de voorbeelden Schiermonnikoog, MKZ, varkenspest, fosfaatreductie etc. niet tot verlaging van de luchtconcentratie van ammoniak leidt.⁷
9. Volgens de ingezonden brief van 11 augustus van gezamenlijke terreinbeherende organisaties (TBO) blijkt dat zij blijven focussen op stikstof en dat zij geen eigen beheerrol zien. TBO's stellen dat de bodem verzuurt en nutriënten verliest terwijl er volgens de EA NDA

³ <https://www.ecologischeautoriteit.nl/adviezen/>

⁴ <https://research.wur.nl/en/publications/de-nederlandse-stikstofcrisis-van-verwarring-naar-verbinding/>

⁵ <https://stichtingagrifacts.nl/wp-content/uploads/2026/07/Bufferzone-Groote-Peel-geen-enkele-goede-onderbouwing.pdf>

⁶ NDA Peel p.96 <https://www.1nieuws.nl/nieuws/1009520/presentatie-onderzoek-naar-oorzaken-en-verloop-peelbrand>

<https://www.staatsbosbeheer.nl/-/media/de-pelen/onderzoeksrapport-2-brand-deurnsche-peel.pdf>⁶

⁷ https://www.researchgate.net/publication/391195424_Ammoniak_boven_en_op_Nederland_Een_wetenschappelijk_overzicht_deel_2_Ammoniak_verspreid_zich_geografisch_op_kleinere_afstanden_dan_wordt_voorspeld_Gras_neemt_meer_op_en_er_is_een_pluim_bijdrage_En_w

te weinig informatie over bekend is.⁸ Evenmin blijkt dat zij inzicht hebben dat houdbare vergunningen voor verduurzaming niet verstrekt kunnen worden. Iedereen die ter plaatse bekend is kan een grote kaalslag zien. Dat ca. een derde van de bedrijven vaak met pijn in hun hart al dan niet onder druk van MOB mee hebben gedaan met stoppersregelingen met minder emissies in de regio. De KDW's zijn bewegende doelen met een hoog voorzorgsbeginsel.

10. Het ontbreekt bij Brabantse TBO's aan inzicht dat verduurzaming van stallen op meer dan 500 meter afstand van de betreffende natuurgebieden geen enkel gemeten effect heeft op de depositie. Gras rondom een stal neemt veel meer stikstof op dan de modellen voorspellen.⁹
11. De ontbrekende kennis over natuurbodems is essentieel voor effectieve keuzes.
12. De buisjes die gebruikt worden bij natuurmetingen kunnen vogelpoep bevatten die het stikstof beeld ten onrechte verslechteren. Het RIVM wil zelf geen rekening houden met valse metingen en laat zich politiek sturen bij het corrigeren van foutieve bronnen/metingen.¹⁰
13. De verslechtering van natuur al dan niet onzekere voorzorg geeft een hele grote beperkende invloed op derden.¹¹
14. De waterkwaliteit kan onder leiding van GS verbeterd worden omdat er wettelijke mogelijkheden zijn voor de aanpak van ganzen.¹²
15. De combinatie van stikstofmeting in de natuur (de MAN-metingen), satellietwaarnemingen en emissiegegevens wijst erop dat de ammoniakbelasting rond de Groote Peel ook in 2024 verder is afgenomen. Daarmee lijkt de stijging die OPS voor dat jaar berekent moeilijk te rijmen met de beschikbare meetgegevens.¹³
16. Wij stellen dat zolang de effecten van natuurbeheer ten koste gaat van vergunningen en grondrechten van derden, dat GS van TBO's ontbrekende informatie in ruil voor subsidies kan gaan vragen. PS kan een subsidieverordening voorstellen.
17. De kaart van de minister bufferzones rond natura 2000 vragen om meer precisie dan politieke haast wetenschappelijk hulp is nodig en geen standaard lijnentrekkers¹⁴

De NDA's en EA adviezen zijn van groot belang voor de keuzes die GS kan maken. Deze adviezen zijn niet bij vergaderstukken overlegd. Wij vinden het belangrijk dat de adviezen en natuurdoelanalyses van de betreffende Natura 2000 gebieden in bezit van de Staten komen. Daarom ontvangt u de drie recentste openbare adviezen. De kans is heel groot dat het stoppen van veebedrijven aantoonbaar niet effectief is voor natuurherstel.¹⁵ Andere herstel- en beheermaatregelen en ontbrekende kennisaspecten waarvoor GS medeverantwoordelijk is blijven buiten beeld en zijn historisch niet gemonitord en geborgd. Het ontbreekt aan rekenkamer onderzoeken over effectief natuurbeheer. Van de aangevallen groep pluimveehouders zijn er al bedrijven gestopt.

⁸ <https://stichtingagrifacts.nl/onderzoek-naar-bodemgezondheid-natuurgebieden-eindelijk-gepubliceerd/>

⁹

https://www.researchgate.net/publication/391653240_Acidification_of_Manure_Mechanisms_of_Ammonia_Emission_Reduction_and_Effects_on_Grassland_Productivity_and_Quality_An_extensive_literature_survey_2000-2025_-ADDENDUM

¹⁰ ¹⁰ <https://youtu.be/nWgGcYsxiQA?is=IRXXZfl2fVqBNXc><https://stikstofinfo.net/2025/03/13/feiten-en-misvattingen-over-een-vermeende-stikstofbron-rivm-eindrapport-ammoniak-uit-zee-2024>

¹¹ <https://youtu.be/nWgGcYsxiQA?is=IRXXZfl2fVqBNXc>

¹² artikel 5.1 Omgevingswet.

¹³ <https://stikstofinfo.net/2026/08/09/groote-peel-wat-vertellen-metingen-dat-modellen-mogelijk-missen/>

¹⁴ <https://stikstofinfo.net/2026/08/13/de-kaart-van-de-minister-bufferzones-rond-natura-2000-vragen-om-meer-precisie-dan-politieke-haast-wetenschappelijk-hulp-is-nodig-en-geen-standaard-lijnentrekkers/>

¹⁵ <https://gaaantafel.nl/nieuws/actief-op-zoek-naar-hoogveen/>

Het is ronduit schokkend voor de rechtszekerheid van iedereen als er zonder onteigeningsprocedure benutte vergunningen voortaan worden ingetrokken, terwijl dat volgens de tussenuitspraken van de rechter niet hoeft. De banken waren al kritisch over financiering van het Brabantse stallenbeleid en kunnen er terughoudender worden als onherroepelijke vergunningen niet meer veilig zijn.¹⁶

Wij verzoeken u deze brief met bijlagen op te nemen bij de vergaderingstukken als ondersteunende inspreekbron voor PS.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse Melkveehouders Vakbond mede namens andere organisaties

(voorzitter)

Kopie: GS

Bijlagen

¹⁶ <https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2025/11/28/banken-niet-over-de-brug-voor-brabantse-veehouders-door-onzekerheid-stikstofbeleid>